

ZELF

en met plezier

DE BIJBEL LEZEN

Een hulpmiddel

Bram en Marlies Luteijn

ZELF
en met plezier
DE BIJBEL LEZEN

Een hulpmiddel

Bram en Marlies Luteijn

Voorjaar 2021

Uitgegeven in eigen beheer door Bram en Marlies Luteijn

E-mail: bram.luteijn@outlook.com

Druk: SIMIAN Westerbroek

Prijs: 5 euro

Over te maken op: NL54 RABO 0329 1437 51 t.n.v. A.Luteijn; Haren.

Dit boekje kunt u gratis downloaden op:

<https://welkombijgod.jimdo.com>

INHOUD

VOORWOORD	6
Les 1. JIJ EN DE BIJBEL.....	8
Les 2. BIJBELVERTALINGEN	10
Les 3. GEBRUIK VAN HULPMIDDELEN	12
Les 4. EEN BRIEF VAN PETRUS - a.....	14
Les 5. EEN BRIEF VAN PETRUS - b.....	16
Les 6. EEN BRIEF VAN PAULUS	18
Les 7. HANDELINGEN VAN DE APOSTELN	20
Les 8. DE EVANGELIËN.....	22
Les 9. INLEIDING BIJ HET OUDE TESTAMENT	24
Les 10. GESCHIEDENISBOEKEN	26
A. Genesis: de beginperiode	26
B. Exodus: de verlossing van Israël.....	28
C. Jozua t/m Kronieken: Gods volk in het Beloofde Land	28
D. Ezra, Nehemia en Esther: Ballingschap en terugkeer	30
Les 11. VOORSCHRIFTEN	31
A. Voorschriften voor de samenleving	31
B. Voorschriften voor de tempeldiensten	32
C. Voorschriften voor het vieren van feesten	32
Les 12. POËTISCHE BOEKEN	34
Les 13. PROFETENBOEKEN	36
Les 14. HET GROTE THEMA DOOR DE HELE BIJBEL HEEN.....	38
NAWOORD	41

VOORWOORD

WAAROM ZOU JIJ DE BIJBEL ZELF -EN MET PLEZIER- WILLEN LEZEN?

Als je wilt groeien naar geestelijke volwassenheid is het belangrijk dat je ook zelf de bijbel kan lezen en hanteren. Geef je onderwijs aan kinderen of jongeren? Kies je liederen uit of maak je liederen? Ben je pastoraal actief? Houd je overdenkingen of praatjes voor groepen? Jij moet kunnen beoordelen of iets hout snijdt in het christelijk geloofsleven.

Dat vergt investering in jezelf! Aandacht, tijd en inspanning.

Er zijn tegenwoordig goede theologische cursussen en opleidingen mogelijk die je veelal via internet kan doen. Als je zoiets zou willen doen: doe het! Het Evangelisch College heeft een goed aanbod. Je kan in elk geval dit 'MET PLEZIER BIJBEL LEZEN'-project volgen. Dan krijg je misschien de smaak te pakken!

In deze cursus vind je lessen die bestaan uit een korte inleiding, wat uitleg en oefeningen bij het lezen van de Bijbel. In de eerste les sta je stil bij je eigen bijbeltje. Hoe kijk je daar eigenlijk naar? Daarna vergelijk je verschillende vertalingen. In les 3 mag je leren welk studiemateriaal ernaast handig is om de Bijbel beter te begrijpen. In de daaropvolgende lessen word je meegenomen langs de verschillende boeken en genres van het Oude en Nieuwe Testament en leer je dieper de Bijbel in te duiken met het doel Gods Woord en stem beter te verstaan.

Deze cursus is individueel of in groepsverband te volgen. Wanneer je het in groepsverband wilt volgen, is het aan te bevelen om vooraf met elkaar af te stemmen hoe je de lessen voorbereidt en wie voor welke naslagwerken zorgt.

Tips bij de cursus die voor je ligt:

Zorg dat je een ruim en prettig schrift, een pen en kleurtjes hebt voor je antwoorden en aantekeningen bij deze cursus.

Nodig altijd de Heilige Geest uit wanneer je in de bijbel duikt! Doe dat met een gebed in vertrouwen, b.v. *"Ik ga me met uw woorden bezighouden, Heer God. Geef mij uw licht in mijn hart en verstand. Dank U dat U dat wil doen; amen."*

Les 1.

JIJ EN DE BIJBEL

In deze les sta je stil bij wat de bijbel voor jou betekent.

Wat is de bijbel voor jou wel/niet? Kies en schrijf in je schrift maximaal 5 items die voor jou **wel** gelden:

1. De bijbel is een boek van God.
2. De bijbel is een boek vol geloofswaarheden.
3. De bijbel is een boek vol voorbeelden van hoe je moet leven.
4. De bijbel is een boek vol oude verhalen waarvan je wat kan leren.
5. De bijbel is een moeilijk te lezen boek over vroeger en over de toekomst en weinig over nu.
6. De bijbel is een verzameling oude geschriften, kronieken, liederen en verslagen.
7. De schrijvers zijn geïnspireerd door God en dat wil ik er uit halen als ik er in lees.
8. In de bijbel is een tweedeling: die van vóór Christus en die van na Christus.
9. In de bijbel zie ik dat in het Oude Testament geprofeteerd wordt over het Nieuwe Testament.
10. Bijbel lezen op zich doet mij niet veel; pas als iemand het uitlegt wordt het beter.
11. Bijbel lezen op zich doet mij niet veel; pas als ik er ook bij bid gaat het Woord leven voor mij.
12. Ik zie één grote lijn in de hele bijbel.

Is er één item bij waarvan je hoopt dat het voor jou werkelijkheid wordt?

OPDRACHTEN

De nu volgende oefeningen gaan je alvast vertrouwd maken met het hanteren van bijbels als boeken die in onze tijd en taal gepresenteerd worden.

1. Neem de bijbel die je het meest gebruikt.
  - a. Kijk eens naar de bladzijden helemaal voorin en achterin. Welke informatie vind je hier? Over de uitgever, de vertaling, eventuele leeswijzer, woordenlijst etc. Lees alles. Welk onderdeel vind je interessant?
  - b. Wat is de uitgever en van wanneer is de druk?
  - c. Geeft deze bijbel ook informatie bij de tekst?
  - d. Zitten er geografische kaarten in?

2. Tekst en context

Heb je een lievelingstekst? Lees die nu hardop. Kleur hem in in je bijbel of schrijf hem over in je schrift. Lees nu de hele paragraaf waar deze tekst in staat. Dat is de context. Verandert de betekenis voor jou na het lezen van de context?

Les 2.

BIJBELVERTALINGEN

Het Oude Testament was oorspronkelijk in het Hebreeuws geschreven. Dat kenden zelfs de Joden op den duur niet meer. Zij hebben er zelf voor gezorgd dat er een vertaling kwam in de volkstaal van de derde eeuw voor Chr.: een bepaalde vorm van Grieks. Deze werd door 70 geleerden voltooid en heet '**Septuaginta**'.

Het Nieuwe Testament is oorspronkelijk in het Grieks geschreven. Al in de tweede eeuw na Chr. werd er meer Latijn gesproken. Er werd hier en daar al in het Latijn vertaald, totdat rond het jaar 400 de **Vulgata** helemaal voltooid werd. Dit betrof een Latijnse vertaling van het O.T én het N.T. Die werd gebruikt door geestelijken en geleerden. Het Latijn was voortaan de taal van de wetenschap voor honderden jaren.

In Nederland is de bijbel heel vaak vertaald. De eerste is natuurlijk de beroemde **Statenvertaling**. De Staten Generaal der Verenigde Nederlanden verleende in 1637 de Akte van Autorisatie. Deze vertaling is eeuwenlang onveranderd gebruikt en heeft omgekeerd weer invloed gehad op de Nederlands taal.

In 1814 werd het **Nederlands Bijbelgenootschap (NBG)** opgericht. Die organisatie zorgde voor steeds meer Nederlandse vertalingen. Er wordt tegenwoordig samengewerkt met de **Katholieke Bijbelstichting en de Vlaamse Bijbelstichting**. Momenteel hebben wij veel vertalingen tot onze beschikking; ook van andere uitgevers. Op de website van christelijke boekhandels zoals bijvoorbeeld de [Lichtusboekhandel](#) kan je ze allemaal vinden als papieren exemplaren. Digitaal kan je heel veel vinden; bijvoorbeeld van het NBG op www.debijbel.nl of de app 'Mijn Bijbel'.

Welke vertaling past bij jou?

Welke vertaling bij jou past, dat moet je uitproberen. Welke vertaling je het best kunt kiezen hangt ook af van je doel en verschilt bij gebruik voor studie, voor dagelijks gebruik of voor een doelgroep. De behoefte aan een andere vertaling kan ook komen als je er één al vaak hebt gebruikt. Tijdens deze cursus heb je de mogelijkheid om één en ander uit te proberen.

Google ook eens naar Bijbelvertalingen.

Voor studiedoeleinden is de Herziene Statenvertaling (HSV) heel geschikt; ook als studiebijbel verkrijgbaar. Deze is zo dicht mogelijk vanuit de oorspronkelijke tekst vertaald, maar niet zo vlot leesbaar.

OPDRACHTEN

1. Neem twee bijbels met verschillende vertalingen. Lees in beiden Johannes 1 vers 1-18.
2. Kijk naar de titels boven dit tekstgedeelte. Die heeft de vertaler er zelf bij bedacht om de lange stukken tekst overzichtelijk te maken. Is de tekst van hoofdstuk 1 in de verschillende vertalingen op gelijke wijze ingedeeld in paragrafen?
3. Welke vertaling heeft langere zinnen?
4. Welke woorden zijn verschillend vertaald?
5. Welke vertaling van deze twee spreekt jou meer aan?

EXTRA OEFENSTOF

Je kan ditzelfde doen met een eigen gekozen tekstgedeelte of met een derde vertaling.

Les 3.

GEBRUIK VAN HULPMIDDELEN

Omdat de bijbel een verzameling geschriften is uit verschillende oude culturen en landen kunnen wij die niet direct plaatsen in ons denken. Om zelf de bijbel te kunnen lezen heb je hulpmiddelen nodig die historische, geografische en culturele informatie geven. Die heb je ook nodig bij het vervolgen van deze lessen. (Bovenal heb je de Heilige Geest nodig om de inhoud geestelijk te verstaan! Bid daarom).

In christelijke **encyclopedieën** vind je woorden en begrippen die in de bijbel voorkomen met uitleg, informatie en illustraties.

Een **concordantie** is een alfabetisch register met vindplaatsen van woorden die in de bijbel staan. Concordantie betekent: 'Overeenstemming'. De eerste Nederlandse is gemaakt door Abraham Trommius uit Groningen, kort vóór het jaar 1700. Hij gebruikte de Statenvertaling en zijn concordantie wordt nog steeds gebruikt.

Wanneer je een bepaald thema wilt bestuderen kan je in de concordantie vinden wáár in de bijbel de kernwoorden te vinden zijn. Er staat ook een stukje van de zin waarin het staat vermeld. En wat interessant is: je ziet meteen een overzicht van het woord vanaf het begin in het O.T. tot aan het einde van het N.T. Zo kan je zelfs al grote lijnen ontdekken! Kijk wel naar de vertalingen die je gebruikt.

Een **bijbels handboek** is nodig bij het zelf lezen. Dat geeft informatie over de geografische en historische achtergronden.

Ook **tijdlijnen** of **tijdbalken** zijn eigenlijk een must. Het is om te kunnen zien in welke tijd iets zich afspeelt. Bijvoorbeeld of iets vóór of na de ballingschap gebeurde. Dat maakt uit om de betekenis te

begrijpen. In sommige bijbeluitgaven en in handboeken zijn tijdlijnen beschikbaar.

Bijbelse geografische kaarten zijn ook onmisbaar om met begrip te lezen.

Een heel praktische bijbel is de '**Jongerenbijbel**'. Deze is uitgegeven in 2006 door het Nederlands Bijbelgenootschap in de Nieuwe Bijbel Vertaling, in samenwerking met de EO. Deze bijbel heeft informatie die *handboeken* verstrekken, *tijdbalken*, een *woordenlijst* die als een beknopte encyclopedie werkt en nog meer. Eigenlijk vind je er **alle hulpmiddelen in één boek!**

In sommige bijbels staan **voetnoten**. Die geven verbanden weer.

Veel Bijbelse informatie is te vinden op **internet**. Een encyclopedie vind je b.v. op www.christipedia.nl. Voor een concordantie kan je gebruikmaken van de website [Ad fontes! – Concordantie](#). Het Nederlands Bijbelgenootschap heeft hulpmiddelen te over op internet. Kijk eens op www.debijbel.nl/startersgids.

OPDRACHTEN

1. Zoek het woord 'Offer' op in de christelijke **encyclopedie**. Welke soorten offers vind je?
2. Zoek eens het woord 'Vader' in een **concordantie**. In welk Bijbelboek komt dat woord voor het eerst voor? Hoe komt het dat het woord niet eerder genoemd wordt denk je? Komt dit woord veel meer voor in het O.T of het N.T.? Valt je eventueel wat op?
3. Zoek in een **handboek** de Joodse feesten op. Wat vieren zij?

Les 4.

EEN BRIEF VAN PETRUS - A

Brieven van de apostelen zijn interessante documenten. Het zijn getuigenissen van mensen die Jezus Christus vanaf het begin mee hebben gemaakt, zoals Petrus en Johannes. Paulus heeft Jezus niet persoonlijk meegemaakt, maar had wel contact met die apostelen. We gaan als voorbeeld nu een brief behandelen van een ons vertrouwde man: Petrus. Hij hoorde over de groei van de kerk in de toen bekende wereld. Hij wilde het christelijk leven graag delen met de nieuwe christenen die Jezus niet zelf hadden meegemaakt. Dat zegt hij zelf in 1 Petrus 1 vers 8. **Lees dat vers alvast.** Daar horen ook wij bij! Als je je dat realiseert kan je het lezen als een persoonlijke brief. Toch is de brief niet gericht aan één persoon, maar aan velen. Petrus spreekt de lezer aan met "Jullie".

OPDRACHTEN

We gebruiken de Bijbel in Gewone Taal (BGT-vertaling) voor de volgende oefeningen. Deze is geschreven met gangbare woorden, korte zinnen en kleine paragrafen.

1. **Blader** door de eerste brief van Petrus. De indeling in hoofdstukken loopt niet parallel met de paragrafen. Oorspronkelijk had de bijbel geen hoofdstukken. De paragraaf-indeling met titels is door deze uitgever aangebracht. Het kan daardoor een hulpmiddel zijn bij het lezen.
2. Schrijf alle **titels** die zijn aangebracht in de tekst van deze brief onder elkaar op.
3. Kijk of bepaalde **woorden in de titels** op je lijst vaker dan één keer voorkomen, bv. 'Volk' en geef die een gelijk kleurtje. Nu zie je bepaalde kerngedachten uit deze brief.
4. Schrijf die **kerngedachten** apart op.

5. Het **begin** en het **slot** van Bijbelse brieven geven altijd praktische informatie over de schrijver en over de geadresseerden. Lees deze stukjes aandachtig in deze brief en beantwoord de volgende vragen:

Begin van de brief:

- a. Hoe stelt Petrus zichzelf voor?
- b. Aan wat voor mensen schreef hij?
- c. In welk werelddeel woonden die?
- d. Waren ze ex-Joden of ex-heidenen?
- e. Wat wisten ze over Jezus Christus?
- f. In welk spanningsveld leefden die mensen?

Slot van de brief:

- g. Hoe stelt Petrus zijn secretaris voor?
- h. Hoe Marcus? (Merk op dat deze later zelf een evangelie heeft geschreven).
- i. Wat is de bedoeling van de brief?
- j. Wat is de toon van de brief: ernstig, hartelijk of bezorgd?
- k. Valt je nog iets op?

Neem een keer de tijd om de brief **in zijn geheel** door te lezen. Niet te gedetailleerd, maar wel van begin tot eind. Wat is jouw ervaring hiermee? Wat valt tegen?

EVENTUELE EXTRA OEFENING

Beantwoord deze vragen opnieuw met een andere Bijbelvertaling. Vergelijk de gegevens. Wat valt je op?

Les 5.

EEN BRIEF VAN PETRUS - B

Van de Bijbel wordt wel gezegd dat die Gods woord is. Maar hoe werkt dat? Elk boek, brief of lied van de bijbel is allereerst geschreven door een persoon die geraakt is door God. Dat wil die persoon doorgeven. Deze persoon is gewend aan een bepaalde manier van denken en heeft een eigen woordenschat. De heilige Geest gebruikt zijn persoonlijkheid en denkwijze om er uiteindelijk Gods gedachten mee duidelijk te maken. We gaan nu kijken naar Petrus als door de heilige Geest geïnspireerde auteur.

We kennen Petrus goed uit de **evangelieverhalen**: allerlei gebeurtenissen, zijn passie voor Jezus en zijn twijfels; zijn verloochening van Jezus, zijn eetherstel. Jezus heeft hem twee keer een speciale taak gegeven: **de sleutels** van het Koninkrijk te gebruiken (Matteüs 16: 18,19) en **herder** te zijn in Christus' Kerk (Johannes 21: 15-17).

In **Handelingen** 2:14-40 zien wij hoe Petrus na zijn vervulling met de Heilige Geest opstaat en de bijbel (O.T.) gaat uitleggen. En hoe? Hij brengt alles in verband met wat er is gebeurd met **Jezus Christus**. Hier '**opent**' hij de bestaande heilige boeken (O.T.) met geestelijke sleutels!

OPDRACHTEN

1. We hebben al in de vorige les globaal gekeken naar kerngedachten in de Petrusbrief.
We gaan ons deze keer zelf iets afvragen:
  - a. Hoe ziet Petrus **Jezus Christus**?
  - b. Hoe ziet Petrus **de Kerk** ten opzichte van Christus?
  - c. Wat is de **boodschap** van Petrus over het lijden van de christenen?

2. Maak daarvoor in je schrift drie velden, voor elke vraag één. Lees de brief door. Maak onderhand aantekeningen in de betreffende velden van alle antwoorden die je vindt. Kijk dan nog eens overzichtelijk naar wat je gevonden hebt.
3. Zoek bij elk thema een **quote** van Petrus die jou aanspreekt. Schrijf die over.

Voorbeeld:

	aantekeningen	quote
Jezus Christus		
Kerk		
Boodschap over lijden		

EXTRA OPDRACHT VOOR LATER

Neem de tijd om de Petrusbrief weer **in zijn geheel** door te lezen.
 Wat is jouw ervaring hier mee?
 (Je ziet dat focussen helpt...).

Les 6.

EEN BRIEF VAN PAULUS

Paulus heeft Jezus Christus niet persoonlijk meegemaakt. Hij hoorde bij de farizeeërs en was goed onderricht in het Oude Testament: de Wet en de Profeten. Met zijn radicale karakter vervolgde hij de christenen, want hun leer bekladde zijn heilige overtuiging. Nadat Paulus zich bekeerde tot Christus heeft hij een 'woestijnperiode' gehad. Daarover vertelt hij o.a. in de Galatenbrief in 1:16-18a. Alle puzzelstukjes uit het Oude Testament vielen voor Paulus op hun plaats. Daardoor ontwikkelde hij een geweldig inzicht in het koninkrijk van God. Hij werd een belangrijke apostel en leraar. Hij schreef veel voor het Nieuwe Testament. Dat wist hij nog niet, want hij schreef aan personen en gemeenten waar een aanleiding toe was, zowel om onderwijs te geven als om concrete situaties te behandelen. Paulus' brieven werden doorgegeven aan andere gemeenten en voorgelezen, totdat ze werden verzameld en opgenomen in het Nieuwe Testament.

OPDRACHTEN

We gaan de brief van **Paulus aan de Filippenzen** lezen met de volgende opdrachten:

1. Blader door de Filippenzenbrief en kijk naar de **titels**.
2. Zoek op waar de **stad Filippi** vroeger lag. Wat ligt daar nu?
3. Zoek op **waar in de bijbel** Filippi voorkomt.
4. Zoek **achtergrondinformatie** over deze brief.
5. Lees de **ontstaansgeschiedenis** van de gemeente in Filippi in Handelingen. Ontdek straks bij het lezen wat deze gemeente voor Paulus heeft gedaan.
6. Maak **3 velden** voor aantekeningen. Schrijf boven elk vak een vraag:
  - a. Hoe is **Paulus' houding tegenover de gemeente** in Filippi?
  - b. Welke **emoties** noemt Paulus in deze brief?

- c. Hoe beschrijft Paulus **Christus** in deze brief? (Je kan elk van de 3 aspecten een kleur geven tijdens het lezen.)
7. Begin te **lezen**. Wanneer je antwoorden op de vragen tegenkomt, noteer je die kort in het betreffende veld. Neem er de tijd voor.
  8. Welk van de 3 velden vind jij het **meest interessant**? Zegt dat iets over jou?

Voorbeeld:

Houding t.o.v. gemeente	emoties	Christus

EXTRA OPDRACHTEN

1. Ga een andere keer **de hele brief** rustig doorlezen, eventueel in een andere vertaling.
2. **Verder lezen in de brieven:** op deze manier kan je ook andere brieven in de bijbel lezen. Stel je zelf enkele vragen voor de aandachtsvelden. Die kan je formuleren als je de titels of de achtergrondinformatie hebt gelezen.

Les 7.

HANDELINGEN VAN DE APOSTELN

Behalve de prachtige brieven van de apostelen zijn ook de 'Handelingen van de apostelen' ons nagelaten. Het beschrijft wat er gebeurde met de apostelen nadat Christus zijn Heilige Geest over hen uitstortte. Het is geschreven door Lucas, een arts, als vervolg op zijn evangelie. In dit boek vinden we behalve de apostelen ook diakenen, leiders, profeten, leraren en veel mensen die God dienden, zowel mannen als vrouwen. We zien dat het 'mensen' waren zoals wij en dat er in de 'Vroege Kerk' zowel moeilijkheden en conflicten waren als een geweldige doorbraak van het Koninkrijk van God. De schrijver was zelf onderdeel van het verhaal vanaf hoofdstuk 20 vers 6.

OPDRACHTEN

1. Zoek in je hulpmiddelen **de inleiding op het boek 'Handelingen'** en lees dat.
2. Lees Handelingen 1:1-12. Wat Lucas hier beschrijft, hebben de drie andere evangelisten aan het slot van hun evangelie verteld. Lucas ziet **de gevolgen van Christus' werk in de wereld** en ...vertelt verder.
3. Lees nu Handelingen 2 vanaf vers 14. Dit is de eerste preek van Petrus! Let op hoe hij Jezus Christus in verband brengt met **de profeten in het Oude Testament**. Schrijf de namen op van degenen die hier als profeet genoemd worden en zoek hun betreffende profetieën op. In een bijbel met verwijzingen gaat dit gemakkelijk.
4. We nemen nu één verhaal en wel de allereerste officiële zendingsreis in de kerkgeschiedenis. We gaan focussen op de **strategie** voor de verkondiging van het evangelie. De reis begint en eindigt in Antiochië in Syrië. (Let op: er lag nog een Antiochië

- in Turkije, het Antiochië in Pisidië genoemd. Beide steden spelen een rol in dit verhaal).
5. Zoek in een **concordantie** waar Antiochië voor komt in de bijbel. Een interessante link is waar het de eerste keer voorkomt. Lees dit even. Dat verklaart al wat!
  6. Zoek een Bijbelse **geografische kaart** met de zendingsreizen van Paulus. Zoek Antiochië in Syrië op. Welke grote stad ligt daar nu ongeveer? Volg dan de lijn van de eerste zendingsreis, via Antiochië in Turkije en weer terug naar Antiochië in Syrië.
  7. Blader nu in een **bijbel** door de eerste zendingsreis in hoofdstuk 13 en 14. Kijk naar de paragraaftitels.
  8. **Lees** Hand. 13:1-3 en let op het initiatief voor de reis.
  9. Lees verder en let op: **waar** begonnen de zendelingen in elke nieuwe vreemde stad? Hoe werkte dit door?
  10. Wat is de **strategie in de verkondiging** zelf? (Hand. 13:16-41).
  11. Vanaf Hand.14:21 begint de **terugreis**. Hoe benutten ze die?
  12. Wat lees je over het **thuisfront** en hoe is de ontmoeting daarmee?
  13. **Verwoord kort** jouw indruk over het totale verhaal.

Les 8.

DE EVANGELIËN

De Evangelieën zijn vier verslagen van het grote keerpunt in de tijd: het leven van Jezus Christus. De herinneringen aan hem waren nog vers voor de evangeliëschrijvers, het evangelie werd over de hele bekende wereld verteld en er bestonden alleen nog maar Oudtestamentische geschriften. **De echte betekenis van Jezus Christus werd pas duidelijk na de uitstorting van de Heilige Geest.** Het is voor ons lezers daarom noodzakelijk om de Heilige Geest uit te nodigen als wij in de evangeliëen lezen en begrip willen krijgen van het Koninkrijk van God. Een voorbeeld voor zo een gebed is: *"Vader in de hemel, ik heb uw licht nodig bij het lezen van het evangelie; ik open mijn hart voor uw Heilige Geest. Amen"*

Mattheüs was één van de twaalf leerlingen van Jezus. Hij richt zich op lezers die de Oudtestamentische geschriften goed kennen en ook de Messias verwachten. Hij 'bewijst' dat Jezus alle profetieën van het Oude Testament vervuld heeft. Hij noemt zelf welke profetieën vervuld worden of hij laat Jezus zeggen welke profetieën vervuld worden. Mattheüs laat zien dat Jezus een geestelijk en heilig Rijk gesticht heeft. Mattheüs laat zichzelf zien in Mattheüs 9:9-10. Hij is de **Messiaanse Jood** onder de evangelisten.

Marcus vertelt kort en bondig vanaf het eerste openbare optreden van Jezus Christus tot en met het feit dat hij de positie aan de rechterhand van God heeft mogen innemen in de geestelijke wereld. Hij laat zichzelf even zien in Marcus 14:50-52. Marcus is onder de indruk van het feit dat de echte volgelingen van Jezus dezelfde kracht mogen ervaren als Jezus, maar ook de moeiten zullen ervaren zoals Jezus. Marcus is de **documentairemaker** onder de evangelisten.

Lucas, de arts, richt zich op Joden en Niet-Joden. Hij toont aan dat de kerk uit Israël is ontstaan. Hij had oog voor aspecten zoals: menselijke details, armoede en het bovennatuurlijke gezag van Jezus. Hij moet veel van Maria hebben gehoord, getuige zijn eerste twee hoofdstukken. Hij heeft zijn evangelie compleet gemaakt met het boek Handelingen. Lucas laat zichzelf zien in Lucas 1:1-4. Hij is de **onderzoeker** onder de evangelisten.

Johannes is onder de indruk van het feit dat mensen kinderen van God kunnen worden en een rijk geestelijk leven kunnen leiden in Christus. Johannes laat zichzelf zien in Joh.13:23-25. Hij is de **filosoof** onder de evangelisten.

OPDRACHTEN

Neem **per evangelist** de tijd voor de volgende opdrachten:

1. Zoek in een concordantie of namenregister op waar deze evangelist nog meer genoemd wordt. Lees die teksten. Wat ontdek je?
2. Zoek in een handleiding informatie op over het betreffende evangelie. Noteer wat voor jou interessant is.
3. Lees het begin en het slot van elk evangelie. Vergelijk begin en einde met bovenstaande karakteromschrijving van de evangelisten. Maak aantekeningen.
4. **Lees in Matteüs:** De Bergrede, (Matth. 5-7). Het zijn de contouren van wat Christus voor zich ziet, zijn 'Troonrede', als koning van een rijk dat niet van deze wereld is.
5. **Lees** het hele evangelie van **Marcus**. Het kan in één keer, want het heeft de tijdsduur van een goede documentaire. Welke indruk laat dit bij je achter?
6. **Lees in Lucas.** Zoek een verhaal dat je niet erg bekend is en lees dat.
7. **Lees in Johannes:** hoofdstuk 3 helemaal. Schrijf met je eigen woorden de inhoud op.

Les 9.

INLEIDING BIJ HET OUDE TESTAMENT

Wat hebben wij een prachtige collectie literatuur in handen! Het Oude Testament (O.T.) is nog veel ouder, dikker en meer gevarieerd dan het Nieuwe Testament. Het roept ook veel vragen op voor mensen in onze tijd. Ons moderne denken gaat uit van humanistische principes. Die bestonden niet in de oudheid. Het ging om het recht van de sterkste en om het tevredenstellen van alle eisen van vermeende goden. Bovendien waren de culturen totaal anders dan bij ons. In die oude tijden openbaarde God zich aan mensen. Dat is de verhaallijn die wij kunnen vinden in de Oudtestamentische boeken.

In deze les staan veel leesopdrachten. Toch moeten wij ons beperken tot wat 'highlights'. Het O.T. is voor christenen alleen te begrijpen met de uitleg van het N.T. In de concordantie vind je over allerlei zaken teksten in het N.T. We zullen veel Nieuwtestamentische teksten gebruiken in de uitleg. Zoek zelf zo veel op als je wilt aan de hand van je beschikbare hulpmiddelen. Hopelijk krijg je zelf zin om later meer te lezen. Het doel blijft: 'Zelf – en met plezier – de bijbel lezen'.

ALGEMENE OPDRACHT OVER HET O.T.

1. Kijk in een **inhoudsopgave** van de bijbel naar de boeken van het O.T.
2. Zoek Bijbelse **tijdbalken** op. (Er staan prachtige in de Jongerenbijbel en op Google via 'afbeeldingen'). Je ziet in welke periodes de gebeurtenissen vallen die in de Bijbelboeken worden beschreven.
  - a. Over hoe veel jaar gaat het O.T.? Vergelijk het met het N.T.
  - b. Kijk naar de **'lege' perioden**, waarover geen bijbelgeschriften gemaakt werden. Die zijn niet onbelangrijk.

In de eerste 'lege' periode kwam het volk ISRAËL in Egypte tot ontwikkeling vanuit de 12 zonen van Jacob. In de tweede 'lege' periode ontwikkelde zich het JODENDOM in Israël en rond om de hele Middellandse Zee.

- c. Kijk ook eens naar de tijdbalk van de **wereldgeschiedenis** met hun grootmachten, die parallel loopt met de Bijbelse geschiedenis. Herken je historische feiten uit je schooltijd? Zie hoe langzaam de Bijbelse geschiedenis is gegaan.

Categorische indeling van de oudtestamentische boeken:

- Geschiedenisboeken (les 10),
- Voorschriften (les 11),
- Poëtische boeken (les 12),
- Profetenboeken (les 13).

Aan de hand van deze onderdelen gaan we het O.T. behandelen. Dat is niet helemaal op volgorde van de boeken zelf.

En bid om het Licht van dezelfde heilige Geest die de schrijvers heeft geïnspireerd!

Les 10.

GESCHIEDENISBOEKEN

De boeken tot aan de psalmen beschrijven de (voor-) geschiedenis van het volk Israël. Deze Bijbelse geschiedenissen zijn niet bedoeld als wetenschappelijk historische verslagen. Wel geven zij de geschiedenis weer van hoe God door de tijd heen zijn grote herstelplan met de mensen en de wereld voorbereidde. Wij kunnen in het O.T. ontdekken hoe God vanaf het begin de mensen 'probeerde' te benaderen. Hij hield rekening met het weinige begrip over Hem dat de mensen hadden, ofschoon er wel een godsbesef aanwezig was onder de volken in de oudheid. God koos één volk uit en voedde dat langzamerhand op, opdat zijn Zoon daaruit geboren kon worden.

De geschiedenisboeken van het O.T. delen wij in deze cursus in vier belangrijke categorieën:

- A. Genesis: het boek over de beginperiode.
- B. Exodus: het boek over de Verlossing van Israël.
- C. Jozua t/m Kronieken: boeken over het leven van Gods volk in het Beloofde land.
- D. Ezra, Nehemia, Esther: boeken over de ballingschap en terugkeer naar het land.

A. GENESIS: DE BEGINPERIODE

In Genesis 1-10 worden de principes over God, de mensheid, de schepping, het Kwaad en de verlossing verteld.

OPDRACHTEN

1. Lees Genesis 1 en 2. Zoek al lezend de contouren van Gods bedoeling met de schepping.
  - a. Wat is de positie van de mensen ten opzichte van God?

- b. Wat is de positie van de mensen ten opzichte van de schepping? Formuleer je antwoorden.
2. Lees Genesis 3. In dit verhaal komt de duivel in beeld, de Tegenstander van God. Deze is er (nu nog steeds) op uit om zelf de heerschappij over de mensheid en de schepping te verkrijgen en compleet te vernietigen. Hij is de bron van 'Het Kwaad'. Lees Openbaring 12:9.

De zondeval is de grootste catastrofe die zich heeft afgespeeld in de geschiedenis van de mensheid. Die is de oorzaak van de enorme gebrokenheid in de schepping. Adam kende God en zijn positie ten opzichte van God: gehoorzamen. Hij heeft als hoogste schepsel een morele vrijheid gekregen van God. Dit bracht een risico met zich mee. Adam heeft zijn vertrouwen op de duivel gesteld in de hoop zelf als God te worden. Hij laadde een grote schuld op zich ten opzichte van God en van zijn nageslacht.

3. Genesis 3:15 is de oer-belofte van God. Lees die tekst aandachtig. In de Herziene Statenvertaling is Genesis 3:15 als volgt vertaald: *"En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen u en de vrouw, en tussen uw nageslacht en haar Nageslacht; Dat zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de hiel vermorzelen."* (Voor exacte studie is deze vertaling het beste.) Schrijf die tekst volledig over of kleur hem in. Heb je idee welk nageslacht van Eva deze belofte zou gaan vervullen?
4. Lees in het N.T.: Efeziërs 1:4-10. Zie je dat God het risico dat hij had genomen voorzien had? Hij had plan B. klaar. Wat hield dat in?

De uitvoering van plan B. begint bij Genesis 11. Daarin worden de verhalen over de aartsvaders verteld.

5. Blader luchtig verder door Genesis. Hoogtepunt is Gen. 12:1-5. Lees dit goed. God riep Abram uit een heidense wereld naar een

andere wereld, het 'beloofde land'. (Let op: Kanaän was ook een heidens land). Abram vertrouwde God en hij gehoorzaamde. Dit is een tegenstelling met het gedrag van Adam. Daarom heeft God zich aan Abram verbonden voor zijn plan. We vinden in dit tekstgedeelte ook de belofte dat Abrams nageslacht een bron van zegen zal zijn voor heel de mensheid. Dat doelt op Israël, waaruit de Verlosser zal komen.

Lees ook over Abraham in het N.T.: Hebr.11:8.

B. EXODUS: DE VERLOSSING VAN ISRAËL

OPDRACHTEN

6. Lees Exodus 3:1-12. Let op de betrokkenheid van God met het nageslacht van de aartsvaders; het volkje waaraan hij in Abraham zijn belofte heeft gegeven.
7. Lees Exodus 15:1-21. De doortocht door de zee is de meest indrukwekkende gebeurtenis in de geschiedenis van Israël! Iedereen van groot tot klein maakte dit wonder aan den lijve mee. Mozes leerde het volk dat God hierin was! Dit eerste lied in de bijbel hielp de mensen om die gebeurtenis emotioneel maar ook geestelijk te verwerken en God de eer te geven. Lees dit gedeelte ook in een andere vertaling.
8. Wat vind jij van de volgende stelling:
'Exodus is het evangelie van het O.T.'?

C. JOZUA T/M KRONIEKEN:

GODS VOLK IN HET BELOOFDE LAND

Het boek Jozua vertelt eerst over de strijd bij de inname van het beloofde land. Vervolgens over de verdeling van het veroverde gebied onder de twaalf stammen.

OPDRACHTEN

9. Lees Jozua 1:1-9. Het moment was gekomen: God ging Israël het land in bezit geven! God koos Jozua als leider. (Ken je die nog ergens van?)

In welk tekstgedeelte zie je dat God Jozua ook als *geestelijk* leider aan stelde?

10. Lees Jozua 10:36-43: een inkijkje in de enorme strijd die is geleverd. Elk stadsstaatje was een bolwerk.

In ons geloofsleven is ook strijd nodig om in te nemen wat God ons belooft. Lees 2 Korintiërs 3-6. Welke geestelijke bolwerken worden in deze tekst genoemd?

De boeken Rechters, Ruth en 1 Samuel gaan over de tijd waarin er nog geen door God gekozen koning was in Israël. Maar in 2 Samuel zien we het koningschap tot stand komen.

11. Lees 2 Samuel 7:1-17. God gaf David hier een nieuwe belofte: een eeuwig koningschap uit zijn nageslacht. Kleur die tekst in of schrijf hem over.

Een directe zoon van David is koning geworden in een groot vreedrijk.

12. Lees 1 Kon.10:14-29. In hoeverre heeft God zijn belofte waargemaakt in de persoon van Davids zoon Salomo? Profetieën werden vaak eerst in het zichtbare leven vervuld, maar later in het onzichtbare!

Na Salomo was het koningschap vanzelfsprekend geworden. De aandacht voor Gods woord onder de mensen verminderde. Het moreel in Israël zakte diep. De normen en waarden werden wereldgelijkvormig.

13. Lees hierover 2 Koningen 22.

Het definitieve einde van het koningschap in Israël kwam met de ballingschap.

14. Lees 2 Kronieken 36:1-21. Waar bleef Gods belofte aan David?
Lees ook eens Handelingen 1:6!

D. EZRA, NEHEMIA EN ESTHER:

BALLINGSCHAP EN TERUGKEER

Zoek geografische kaarten op over de Babylonische ballingschap. Kijk over welke gebieden de Joden verspreid werden. Zij konden niet naar hun tempel voor de offerdiensten. Alleen schriftenstudie en zingen waren mogelijk. Daarvoor moest men wel samenkomen. Er kwamen schriftgeleerden, zoals Ezra en profeten, zoals Daniël. Het wonder van de terugkeer in het land en het herstel van Jeruzalem laten de trouw van God zien aan zijn eigen woorden.

OPDRACHT

15. Lees 2 Kronieken 36:22-23, Ezra 3:1-6 en Nehemia 1.
In welke teksten zie je het ingrijpen van God?

Les 11.

VOORSCHRIFTEN

De voorschriften staan beschreven in de boeken Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium. Ze zijn allemaal gegeven door Mozes. Hij was de staatsman (zonder land) die cohesie bracht onder het geredde slavenvolk uit Egypte. Bedenk dat Israël gewend was onder Egyptische tirannie te leven en nog geen eigen wetgeving had. Het doel van God was: één volk uit alle andere af te zonderen om onder hen te kunnen wonen. Voor dit doel moest het volk heilig worden. Israël was opeens onder de dwang van slavernij uit. Hoe zou het voor hen geweest zijn om nu toch voorschriften te krijgen?

OPDRACHTEN

1. Zoek het woord 'heilig' op in de concordantie.
Welke teksten daarover staan in de boeken van Mozes?
Kies daaruit de teksten waarin het woord 'heilig' in verband staat met mensen of volk en schrijf die op.
2. Vergelijk nu Exodus 19:3-6 met 1 Petrus 2:9-10 en Openb. 5:9-10.

SOORTEN VOORSCHRIFTEN

Er zijn drie soorten voorschriften:

- A. Voorschriften voor de samenleving
- B. Voorschriften voor de tempeldiensten
- C. Voorschriften voor het vieren van feesten

A. VOORSCHRIFTEN VOOR DE SAMENLEVING

God wilde dat Israël naar lichaam, ziel en geest heilig zou zijn. Het moest gereinigd worden van alle ideeën en elementen die vervuilend en ziekmakend werken in de samenleving. Het moest ook leren hoe God het wèl wil. Met de kennis van nu weten wij dat de Israëlitische

regels voor de samenleving heel gezond zijn en oog hebben voor de zwakken in de samenleving.

OPDRACHTEN

Het boek Deuteronomium geeft vanaf hoofdstuk 17 t/m 25 een overzicht van regels voor de samenleving.

3. Blader deze hoofdstukken door, kijk naar de titels boven de paragrafen en lees er enkele. Je ziet hoe rigoureuus het kwaad bestraft moest worden.
4. Wat wordt als reden gegeven voor doodstraffen? Zoek er een of twee op en schrijf die over of kleur ze in.

Johannes zegt in zijn evangelie: "*De wet is door Mozes gegeven, maar de genade is met Jezus Christus gekomen*" (Johannes 1:17). Denk er aan dat genade geen tolerantie is, maar vergeving.

B. VOORSCHRIFTEN VOOR DE TEMPELDIENSTEN

Mozes was 40 dagen op de berg Sinaï. Hij ontving daar de stenen platen met de wet. Ook zag hij daar het ontwerp voor het heiligdom. Hij zag een visioen over de tempeldienst in de hemel. God droeg hem op daar een 'maquette' van te maken. Dat werd de tabernakel met de inrichting voor de offerdiensten

OPDRACHTEN

5. Lees Exodus 25 en Hebrëëen 8:5. Hoe noemt de Hebrëëenbriefschrijver het heiligdom van Mozes?
6. Lees Leviticus 9. Let op 'verzoening' en het belang van het bloed van de offerdieren.

C. VOORSCHRIFTEN VOOR HET VIERN VAN FEESTEN

God was niet een abstract begrip voor Israël: Hij was degene die daden had gedaan voor Israël, waardoor ze nu een vrij volk met een eigen land waren. God wilde dat ze het wonder van de verlossing uit slavernij nooit zouden vergeten: het hoort bij hun identiteit! De drie

grote feesten vielen samen met de drie oogstfeesten in het jaar: de vroegste oogst, de graanoogst en de druivenoogst.

OPDRACHT

7. Lees Deuteronomium 16:1-17.
Welke reden wordt genoemd voor het Pascha?
Welke voor het Wekenfeest (Pinksteren)?
Het Loofhuttenfeest ziet uit naar de vervulling van Gods beloften van goede oogsten.
Schrijf deze teksten over of kleur ze in.

Het is niet toevallig dat Christus tijdens het Pascha zijn verlossingswerk deed; dat hij zijn Heilige Geest op Pinksteren uitstortte. De vervulling van het Loofhuttenfeest gaat komen bij de voleinding van de wereld. Jezus heeft daar vaak over gesproken. In Mattheüs 13:39 noemt hij de oogst uit de gelijkenis van het goede en slechte zaad de voleinding van de wereld.

Les 12.

POËTISCHE BOEKEN

De boeken Psalmen, Spreuken, Prediker en Hooglied zijn oorspronkelijk in poëtische stijlen geschreven.

Open een bijbel middenin. Waar kom je terecht? Bij de psalmen! Het centrum van ons Boek is vol van gebed en aanbidding! Psalmen werden gezongen op weg naar de tempel, bij de tempeldiensten, bij de grote feesten en bij de vieringen thuis. Er werden ook psalmen gecomponeerd voor speciale gelegenheden, zoals kroningen en bruiloften. Voor Israël betekenden de psalmen veel. Op de eerste plaats werden de daden van God gememoreerd. Daaruit volgde vanzelf aanbidding. Psalmen zijn ook gebeden vanuit allerlei gemoedstoestanden. Ze geven altijd hoop. Nog een belangrijk aspect van de psalmen is de profetische waarde. Waar de schrijvers soms zingend of treurend zuchtten om hun lot, werden ze door de heilige Geest boven hun eigen leefwereld uitgetild en zagen ze visioenen over de toekomst! Jezus heeft de psalmen nodig gehad in zijn geestelijke strijd om Gods plan voor ogen te kunnen houden; ook om te kunnen bidden zijn relatie met de Vader.

OPDRACHTEN BIJ DE PSALMEN

1. Lees psalm 114. Aan welke daden van God wordt hier -heel poëtisch- gerelateerd?
2. Lees psalm 138. Vind stukjes aanbidding, getuigenis en Godsvertrouwen.
3. Lees psalm 22. Deze psalm is sterk profetisch over de doodsstrijd van Jezus.
  - a. Welk verzen doelen op de opstanding?
  - b. Welke op de verspreiding van het evangelie?
4. Wat is de waarde van psalmen voor jou?
Kan jij daden op noemen die God in jouw geschiedenis heeft gedaan?

Wij beperken ons verder in deze categorie alleen nog tot het boek Hooglied. Het bevat een verzameling liefdesliederen. Allegorisch wordt het boek beschouwd als het lied van God voor zijn Geliefde Israël; ook als het lied van Christus voor zijn Geliefde Kerk.

OPDRACHT BIJ HET HOOGLIED

Lees Hooglied 4.

Kan je je voorstellen dat Gods liefde ook zó is? Gods liefde heeft veel aspecten.

Les 13.

PROFETENBOEKEN

Profetenboeken zijn de boeken van Jesaja tot en met Maleachi. Profeten zijn mensen die Gods woorden doorgeven aan de mensen in hun eigen tijd. Er waren al veel profeten in Israël geweest voordat de profetenboeken geschreven werden. De profeten waren zich bewust van de politieke toestand in hun omstandigheden. Maar zij werden geïnspireerd door de heilige Geest om te vertellen hoe God er tegenaan keek. Dat klonk over het algemeen irritant voor veel mensen. Daarom beschreven de profeten vaak ook hun roeping en hun moeiten. Ze vermeldden soms nauwkeurig de tijd waarin ze de profetieën ontvingen. Ze moesten a.h.w. hun eigen betrouwbaarheid aantonen. Er waren immers valse profeten genoeg, die de mensen naar de mond spraken. Herken je iets in onze tijd?

Geregeld keken de Bijbelse profeten door de inspiratie van de Geest véél verder dan hun eigen tijd! Zij wisten vaak zelf niet waar ze het over hadden en hoe ze dat moesten plaatsen.

OPDRACHTEN

1. Kijk nog eens naar de tijdbalk van de Bijbelse geschiedenis.

- a. Wanneer leefden de schrijvers van profetenboeken?
- b. Hoelang duurde het nog voordat Christus kwam na de laatste profeet?

Zie je dat de tijd kort voor en tijdens de ballingschap een vruchtbare tijd was voor profeten? Dat was een spannende tijd voor Israël.

2. Lees

- a. Jeremia 1:1-3 (de roeping van Jeremia);
- b. Jeremia 7:1-20 (Gods aanklacht tegen het volk);
- c. Jeremia 38:1-13 (het lijden van Jeremia).

Waar zie je hoe betrokken Jeremia is? In zijn emoties kunnen wij Gods betrokkenheid zien.

3. Lees Jesaja 61 en Lucas 4:16-21. Je ziet hoe de vervulling uitpakt. Lees Jesaja 65 vers vanaf vers 17.
Wat kwam uit in de geschiedenis van Israël?
Wat houden we nog tegoed?
4. Meerdere profeten zagen Israël als Gods Geliefde.
  - a. Lees Jesaja 62:1-5. Met welke namen wordt Gods volk hier benoemd?
  - b. Lees Hosea 1 en 2. Hoe was het voor God dat Israël zo ontrouw was aan Hem?
  - c. Lees Efeziërs 5:21-27 en Openbaring 21:1-2. Vergelijk dit gedeelte eens met het Hooglied.

Les 14.

HET GROTE THEMA DOOR DE BIJBEL

BOEKEN MET EEN GEHEIM

Het hele voor ons bekende Oude Testament wordt in het Nieuwe Testament genoemd: "schrift" of "de schriften". Soms wordt het "wet en profeten" genoemd. De 'Bijbel in gewone taal' gebruikt het woord "heilige boeken".

Het Oude Testament op zich is mysterieus. De clou van deze geschriften was eeuwenlang geheim gebleven. (Het Jodendom dat uitgaat van deze geschriften blijft daarom ook mysterieus.)

OPDRACHTEN

1. Petrus gebruikt het begrip 'geheim' in 1 Petrus 1 vers 10-12. Lees deze tekst. Maak aantekeningen.
2. Paulus gebruikt veelvuldig het woord 'geheimenis', 'mysterie' of 'verborgen plan'. Lees Efeziërs 1:4-10. Maak aantekeningen.

Het geheim is dus: door Jezus Christus herstelt God de totale schepping....

Dat is meteen het grote thema in de bijbel.

Het lezen in het Oude Testament laat ons voorafschaduwingen van Christus zien. Het lezen in het Nieuwe Testament laat ons Hem zelf zien: toen Hij op aarde was en hoe Hij in de hemel is.

CHRISTUS IS:

- de nieuwe **Adam**, die eeuwigheids-leven geeft.
- de nieuwe **Melchizedek**, onze hogepriester voor altijd.
- de nieuwe **Isaak**, die door zijn Vader wordt geofferd.
- de nieuwe **Jozef**, voor wie al zijn broeders zullen buigen.
- de nieuwe **Mozes**, die Gods volk verlost uit de macht van het Kwaad.
- het volmaakte **Offerlam**.
- de nieuwe **Jozua**, die Gods volk brengt in Gods Koninkrijk.
- de nieuwe **Boaz**, die zijn bruid heeft gelost met de prijs van zijn bloed.
- de **Zoon van David**, die voor altijd Koning zal zijn.
- de nieuwe **Jeremia**, die treurt over het lot van Gods volk.
- de nieuwe **Nehemia** die herstel brengt.
- ons **Feest en Uitzicht**.

OPDRACHT

Lees onderstaande Bijbelgedeelten over voorafschaduwingen van Jezus Christus en over Hem zelf.

Tip: lees ze niet allemaal achter elkaar, maar enkele per keer en denk erover na.

Lees ze bij voorkeur in de 'Bijbel in Gewone Taal', maar sla ook eens een andere vertaling open.

Maak aantekeningen, word blij en loof God!

Adam	Gen. 3:22-24 en Rom. 5:17
Melchizedek	Gen. 14:17-20; Ps. 110:4 en Hebr. 5:5-6
Isaak	Gen. 22:9-14; Rom. 8: 32 en Hebr. 11:17-19
Josef	Gen. 43:26-30; Jes. 45:22-25 en Fil. 2:10
Mozes	Ex. 3:7-10 en Hebr. 3:5-6
Offerlam	Lev. 1:1-5; Jes. 53; Joh. 1:29
Jozua	Joz. 1:10,11 en Hebr. 3:1a

Boaz	Ruth 2:20; Ruth 4:1-11 en 1 Petr. 1:18-19
Zoon van David	1 Kon. 5:1-5; Ps. 132:10-12; Mat. 21:6-9 en Openb. 5:1-5
Jeremia	Jer. 13:15-17; Klaagl. 3: 48-50; Mat. 23:37 en Luc. 19:41-44.
Nehemia	Neh. 2:1-6; Gal. 4:24-27; Openb. 21:9-27
Feest en uitzicht	Deut. 16:1-17; Joh. 7:37-39 (Loofhuttenfeest); Hand. 2:1-12 (Wekenfeest); 1 Kor. 5:7 (Pasen); Openb. 19: 1-9

(Ontdek zelf steeds meer van het grote plan van God! Bid om het licht van de Heilige Geest.)

HET GROTE THEMA IN ÉÉN BIJBELBOEK

De Hebreënbrieff geeft een uniek overzicht over de grote lijn in de bijbel. Het is een aanrader om die eens helemaal door te lezen en te bestuderen. Let vooral op:

- de bediening van Jezus Christus in de onzichtbare wereld;
- de positie van de gelovigen vóór deze bediening;
- de positie van de gelovigen na deze bediening.

Tip: je kan per aandachtsgebied één kleur nemen en daarmee een lijntje verticaal langs de teksten trekken.

NAWOORD

GEFELICITEERD . . . je hebt de cursus afgerond!

Je hebt de afgelopen periode extra tijd besteed aan het bestuderen van de bijbel aan de hand van deze cursus. We hopen dat je, wat de titel zegt, inderdaad plezier hebt beleefd aan het bijbel lezen. Maar meer nog dat je geboeid bent geraakt en soms verrast; dat je af en toe dacht: 'O, wat mooi, wat is de bijbel een rijk boek.... Daar wil ik meer van weten'.

Marlies en ik vonden het heel boeiend om deze cursus te schrijven, maar we hebben het niet even uit onze mouw geschud. Wij werden zelf studierend, schrijvend en biddend ondergedompeld in Gods woord. Behalve dat het voor ons zelf een rijke ervaring was, was het soms ook wel stevig stoeien.

Wat is het dan fijn dat je vrienden in het geloof hebt die voor je project bidden en je bemoedigen. Een cursus of een boekje schrijven doe je nooit alleen. Ook in praktische zin zijn we geholpen. Mirjam Mulder, Judith Heslinga en Marit Zuidema hebben heel wat uren besteed aan het 'proeflezen'. Zij hebben correcties en goede aanvullingen gegeven. En Ans Boven heeft als kerkelijk werker de cursus in onze gemeente geïntroduceerd. Allemaal, lieve mensen: Dank je wel!

Nu je een ritme in het bestuderen van de bijbel hebt gekregen, is het een goed moment om daar mee door te gaan. Er is aanbod genoeg om je daar verder in te helpen.

De apostel Paulus schreef aan zijn medestrijder Timotheüs: "*Blijf alles **doen** wat ik geschreven heb...*". Ik moedig je net als Paulus aan om Gods Woord in je dagelijkse leven toe te passen, want een goed inzicht in de bijbel is levens-veranderend!

Als je de brieven van de apostelen leest, merk je dat de schrijvers soms tijdens hun betoog in een spontane lofprijzing aan God overgaan.

Ik wil dit nawoord dan ook afsluiten met een lofprijzing van Paulus uit 1 Timotheüs 6 (BGT):

*“Want God is de volmaakte en enige Heerser.
Hij is de hoogste Heer en Koning.
Hij is de enige die eeuwig bestaat.
Hij woont in het Licht, waar geen mens kan komen.
En geen mens heeft Hem ooit gezien, of kan Hem zien.
Alle eer en macht aan God, voor altijd en eeuwig.
Amen!”*

Bram Luteijn